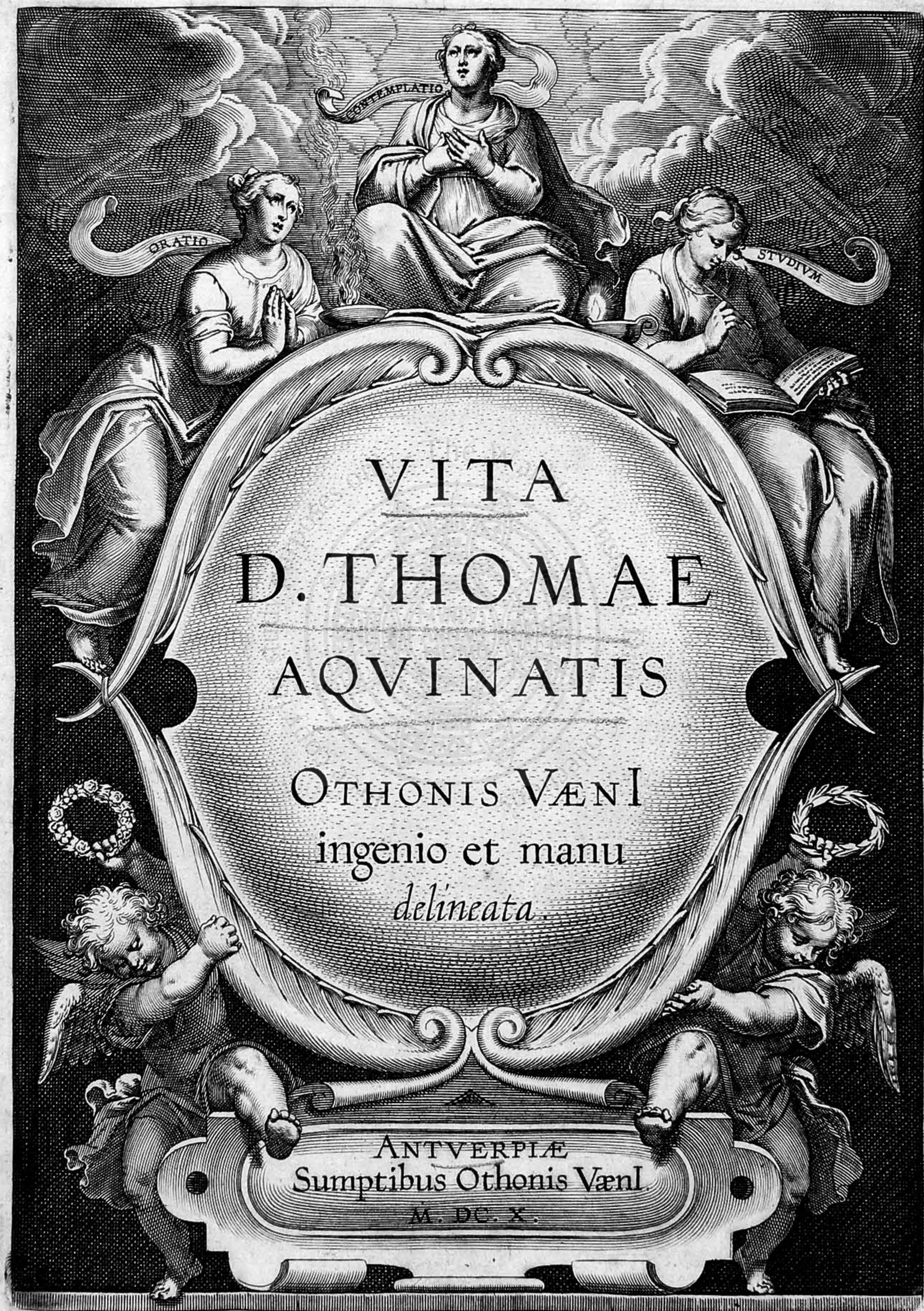

ANTVERPIÆ

Sumptibus Othonis Væni

M. DC. X.

1610

EFFIGIES D. THOMÆ AQVINATIS :

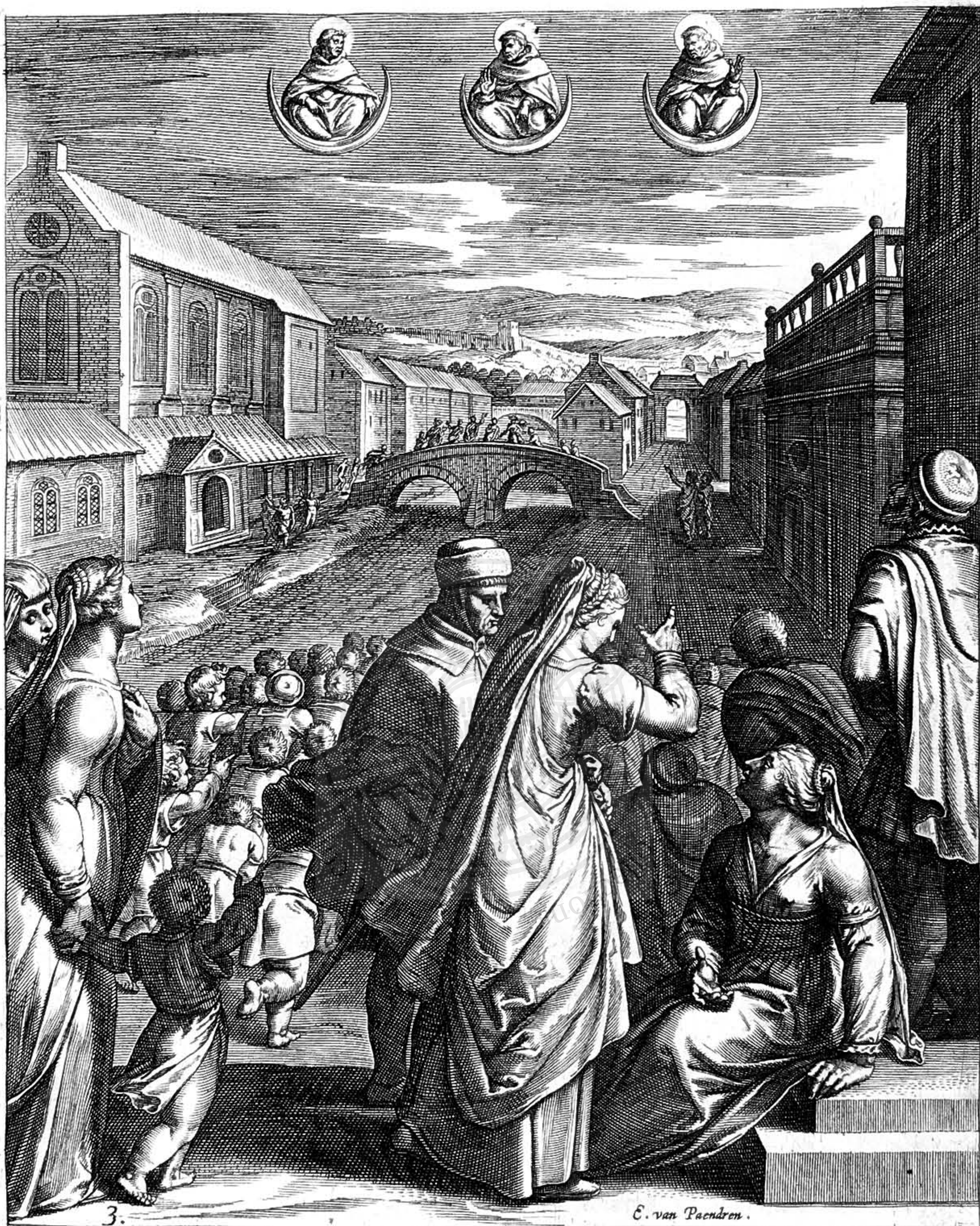
Quem Ecclesia Doctorem, scholæ magistrum, hæretici flagellum habuere: quemq; Pius Papa V. quantum Ecclesiæ Doctorem nominare solebat. Hunc Italia nascentem vidit, sanguinis nobilitas celebravit. Avus eius fuit Comes Sommacolensis, qui Frederici II. Imp. sorore ducta Landulphum pro genuit, cui Theodora Comitissæ Theanensis filia sanctum Thomam peperit.

2.

C. Boel

Antequam nasceretur D. Thomas, Anachoreta quidam sanctitate eximius, læto matrem prænantem nuntio cumulavit; masculam scilicet prolem futuram, ac totam familiam eius splendore illustrandam: monstrataque imagine Deiparæ ad cuius pedes D. Dominicus flectebat, digito in beatum virum intento, similem filij habitum futurum pronuntiavit.

3.
 Eodem quo natus est die, natus est et S. Ambrosius Senensis, et S. Iacobus de Mevania, ambo Ordinis D. Dominici; visæque pleno die in ciuitate Mevaniensi tres medicæ Lunæ in quarum singulis religiosus eius Ordinis apparuit: quibus visis pueri per compita cursitabant clamantes, Ad scholas, Ad scholas; innuentes scilicet iam tres eximios in mundum Doctores aduenisse.

Cum eum aliquando nutrix in balneo abluere vellet, infans chartulam
 è terris sublatam (in qua Salutatio Angelica descripta erat) quanta
 vi potuit pugno clauso retinuit; quam cum violenter nutrix abstu-
 liſſet, fletu et clamore eam infans repetijt, quam acceptam ori ingerens
 deglutijt: ut iam à teneris annis coluisse Deiparam visus sit.

5.

E. van Paenderen

Aquino flammis deleto Cassinum in monasterium Ordinis D. Benedicti à patre relegatur: ubi iam tum à prima ætate radius quidam futuræ sanctitatis emicuit. Mittitur inde Neapolim studijs operam daturus, in quorum medio cursu, anno scilicet ætatis quarto decimo, post longam repulsam, habitum D. Dominici, inscijs parentibus, ut prædictum fuerat, suscipit.

6. C. Boel.
Mater hoc nuntio percussa, Neapolim statim properat. Thomas vero, audito matris aduentu, à fratribus Romam, ne matri occurreret, deductus est. Latuit id matrem, quæ cognito filium Romam petiisse, eodem reuersa est. Pius autem iuuenis, omnes occasiones quibus à proposito dimoueri posset, euitans, securitatis gratia Parisios mitti postulat.

7.
Mater rata in sui contumeliā id filium comminisci, fratres eius, Landulphum et Arnoldum, militiā claros, mutato animo, litteris incitat, ut Thomam ex Italia in Gallias transeuntem ex insidijs interciperent. Illi lectis litteris, grauius commoti rem prospero successu conficiunt, et Thomam repertum in prato, iuxta fontem, unā cum socijs, contumeliosē habitum, ad matrem remittunt.

8.

C. Boel.

Aggreditur eum blandimentis mater, et omni conatu ut sacrum deponat habitum allaborat: sed ubi illum altiore fundamento nixum videt, quam ut blanditijs flectatur, custodiendum illum in castro quodam tradit. Accedunt et sorores, ut eum a proposito dimoveant; sed illo cum ijs sermonem miscente, ita repente mutatae sunt, ut earum maior, posthabito mundo, sacris se virginibus aggregaret.

9. *Fratres tam pio sororis proposito magis adhuc in Thomam exacer-
bati sunt, eque castris reuersi eo furoris peruenerunt, vt post
multas iniurias cum insigni contumelia, Thomæ illatas, sacrum habi-
tum discerperent; quod pius iuuenis non modò patienter, sed magno
animi gaudio pertulit, ad maiora adhuc subeunda sese præparans.*

10.

Porro mater ita aduersus iuuenem commota est, vt fratribus suaserit, eum carceri arctæque custodiæ mancipare. Itaque in arcem Rupem siccam nuncupatam detrusus, multo milite custoditus est; ne qua effugij via pateret; at animosus tiro his omnibus infractus persistens, egregium fortitudinis animique roboris documentum dedit.

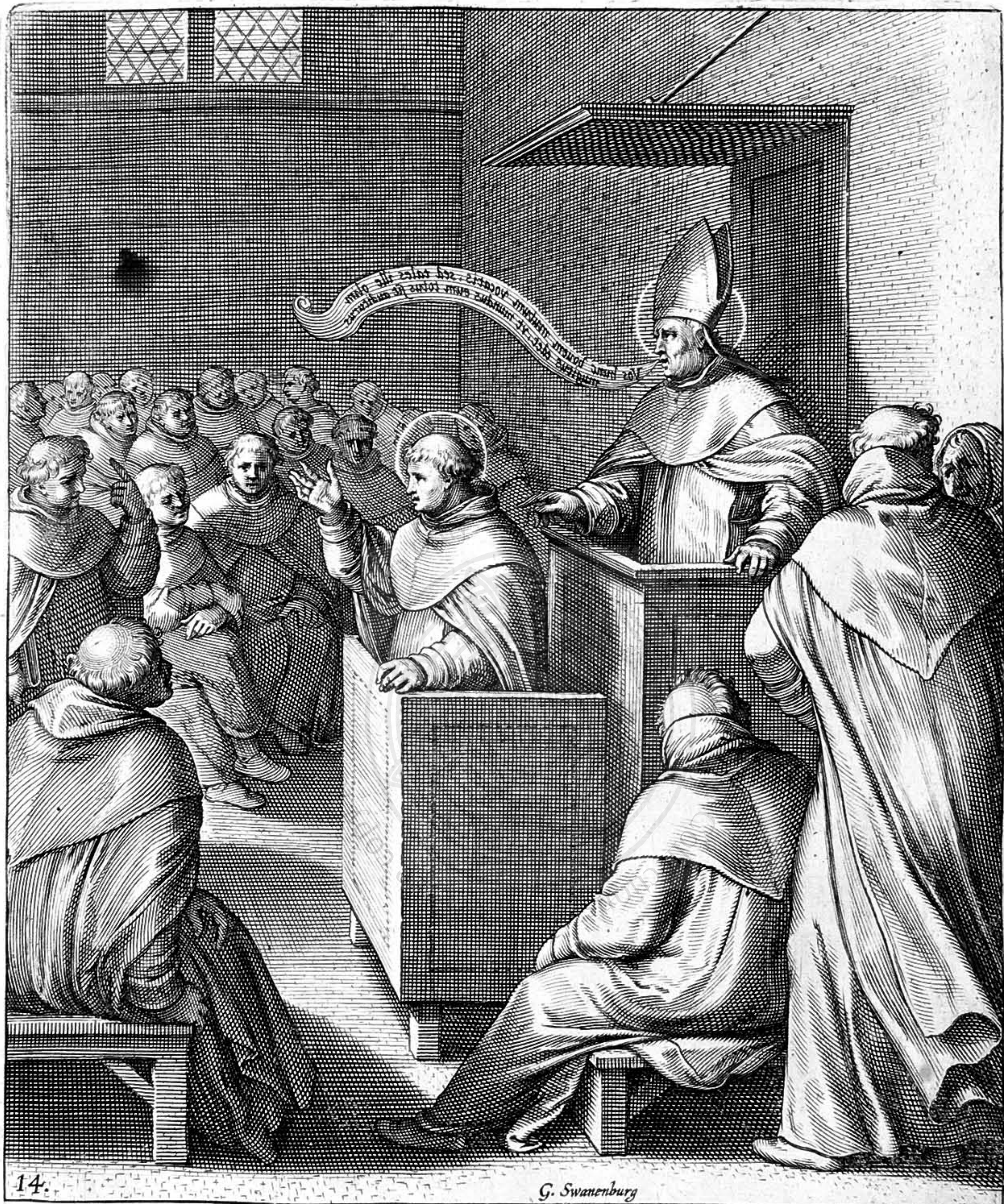
11. C. Boel.
 Erat ei ergastulum hoc velut paradisus voluptatis, et solitudo illa instar deliciarum: in
 qua assiduus Deum precibus obsecrabat, ut sibi in sancto proposito constantiam infun-
 deret. Interea fratres extrema conantes, impudicum scortum, quod pudicum adoles-
 centem ad facinus sollicitaret, ad eum mittunt: non tulit castus adolescentis animus
 impudicæ mulieris illecebras, sed arrepto è foco titione procacem à se feminam abegit.

Ostio clauso, titione quo impudicam feminam fugauerat, crucis figuram in pariete depingit, prostratusque in terram Dominum pro perpetuae continentiae dono deprecatur. Et ecce leni corripitur somno, duoque eximio splendore fulgentes Angeli adesse visi sunt, qui cingulo renes eius stringentes, omnem libidinis motum abstulerunt: tanto id quidem cum dolore, ut clamore suo custodes corporis excitaret.

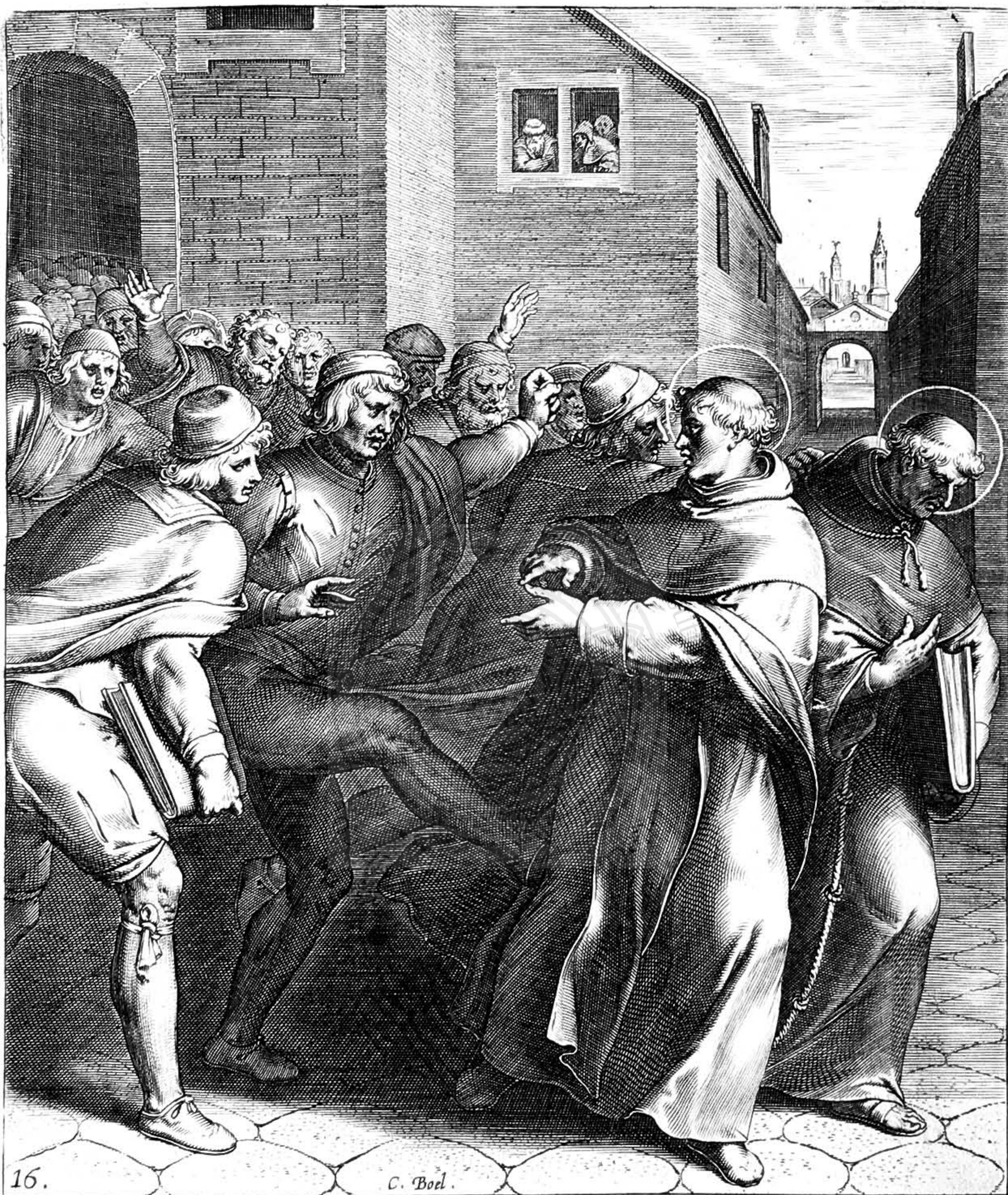
Cum iam biennio carceris molestias tolerasset, mater eius diuinum iudicium extimescens, Dominicanis fratribus, licet adhuc iratam sese simularet, potestatem fecit eum quò vellent educendi: qui auxilio quoque sororum eius, eum subductis custodibus è castro, per fenestram in sporta demittunt, ac mox Neapolim, vbi vota monastica emisit, et inde Romam reducant.

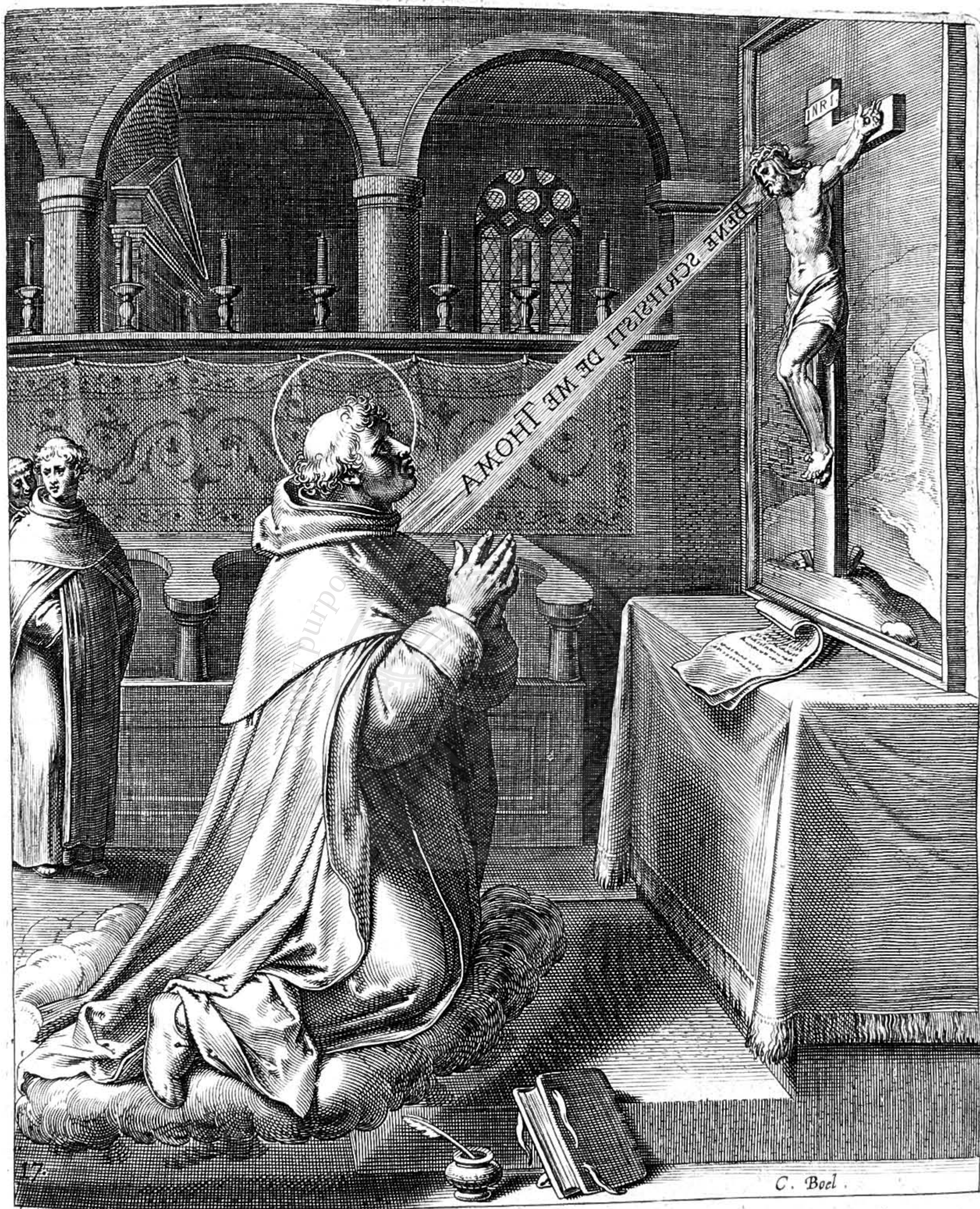
Albertum Magnum in Theologicis assidue cum perpetuo silentio audit: unde factum est, ut ei vitio id verteretur, adeo ut à condiscipulis Bos mutus diceretur. Verum cum quodam tempore, Doctoris sui auctoritate, quæstionem aliquam, Præside Alberto, defenderet, tanta id ingenij dexteritate fecit, ut eum Præses non tam respondentis, quàm Doctoris eximij officio functum dicens, subiungeret: Vos hunc bouem mutum vocatis, sed tales ille olim mugitus edet, ut mundus eum totus sit auditurus: ut reipsa deinde contigit.

Postquam Coloniae sub Alberto Magno in sacris studiis non mediocriter profecisset, Lutetiam venit anno Domini MCCXLVI. ubi Doctoris nomine et munere, anno ætatis tricesimo insignitus est: in quo ita toto vitæ suæ tempore versatus est, ut toto terrarum orbi egregia eruditionis monumenta reliquerit.

Sæuire interim coepit Lutetiae grauis illa tempestas aduersus Religiosos Mendicantes, qui magno tum temporis honore publice lectiones habebant, adeo vt Thomas, eiusque collega D. Bonauentura, magna contumelia è scholis publice eiec ti fuerint. At Thoma tum lingua tum calamo sese viriliter opponente tranquillitas affulsit; donec tandem diplomate Alexandri Pont. pro voto Religiosorum res composita est.

Cum gravi disceptatione de Ven. Sacramento Eucharistiae orta, Thomas sententiam
 suam scripto consignasset, eamque in altari coram Crucifixo posuisset, orans ut eam
 Christus signo aliquo confirmaret; ecce tibi subito Thomam à terra sublimem, Cruci-
 fixumque ad eum clara voce dicentem: Bene scripsisti de me, Thoma,
 quam ergo mercedem accipies? Cui ille, Non aliam nisi te, Domine.

Cum pro sensu loci alicuius in Isaia triduo ieiunijs et orationibus institisset, nocte quadam socius eius Reginaldus duos cum eo loquentes audiuit: quibus abeuntibus socio ad se vocato, commentaria in eum locum expedite admodum dictavit. Quo facto obnixè eum Reginaldus rogavit, ut qui illi fuissent, cum quibus tanto tempore locutus erat, aperiret: victus Thomas ait fuisse sanctissimos Petrum et Paulum Apostolos, qui eum unà cum Deipara Virgine in dubijs sæpius edocere soliti erant.

19. Intrat cubiculum eius D. Bonaventura, qui ei semper in studijs et pietate collega exstitit, videt ille Thomam magna attentione abreptum, et scribendo occupatum, ac Spiritum sanctum in columbæ specie et ad aures ads tantem, qui ei quæ scribenda erant dictaret: quo viso, D. Bonaventura, nequod impedimentum scribendi daret, statim se cubiculo proripit.

Cum die Natiuitatis Domini ad aedes Card. Richardi diuertisset, eodemq; duo praediuites Iudaei, et in lege egregie periti conuenissent, grauis disputatio de aduentu Messiae orta est; quae cum in multam noctem traheretur, et Iudaei victos se faterentur, res in crastinum deferretur. Interea Thomasi rem precibus Deo commendante, eodem Iudaei reuersi, Iudaicam perfidiam abiurant, Christoque nomen dantes baptismo abluntur.

Clemens Papa IV. cum ei Archiepiscopatum Neapolitanum traderet, vir sanctus eum repudiat, obnixè postulans, ne huiusmodi se dignitatibus in posterum oneraret: diuitias enim et mundi honores, præ ea qua præditus erat animi dimissione, heroicè fastidiuit; utpote qui olim laudanti ciuitatem Parisiensem pluris opus Imperfectum Chrysostomi in Matthæum, quam eam se facere responderit.

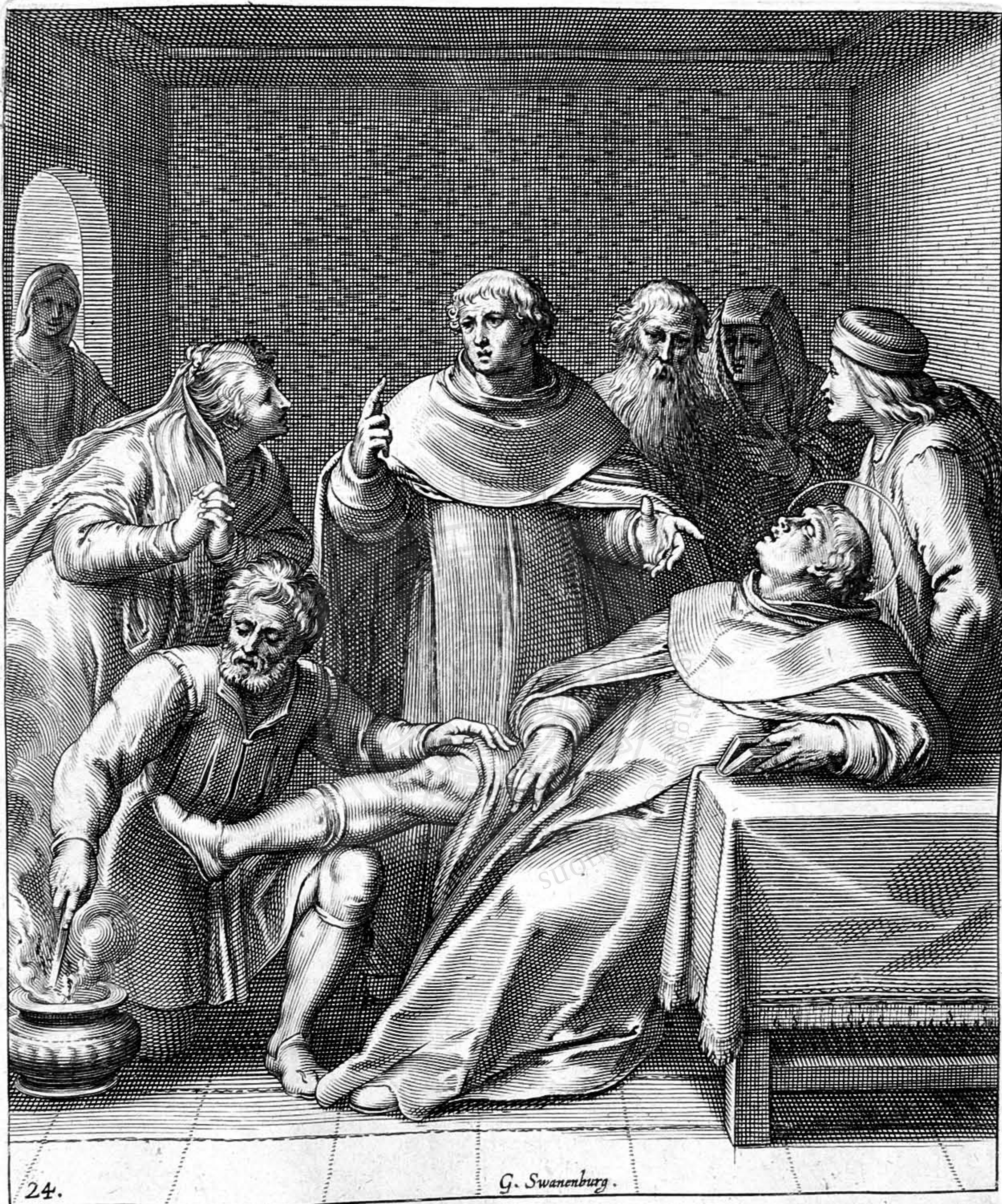
22.

E. van Paenderen.

Bononiæ quadam die in conuentu contemplans inambulabat, cum frater quidam externus ei obuiam factus petijt, vt se comitem itineris, facta sibi à Priore obuium assumendi potestate, ad negotia quædam obeunda præberet. Thomas paret, sed dum præ pedum infirmitate præeuntem sequi non posset, alter durius increpare coepit, quod Thomas æquo animo tulit. Ciuibus autem quibus notus erat, ad hanc submissionem obstupescens ait, hac ratione monasticam disciplinam perfici.

Eo tempore quo Manichæorum dogmata oppugnabat, S. Ludovicus Rex Gallie eum ad convivium invitavit. Prioris quidem iussu eò se contulit, at inter epulas adeò studiis intentus erat, ut manu mensam percutiens diceret, Definitum est contra Manichæos, vocansque ex nomine socium, Surge, ait, et scribe. Dicente porro Priore non se domi sed in mensa regia versari, veniam à Rege petijt.

Creberrimos mentis patiebatur excessus, ut ij qui his non assueuerant, admirarentur, timentes nequid ei humanitus accidisset; Hinc factum est ut dum illi medicorum consilio in tibia adhibendum esset cauterium, in eiusmodi excessu id factum sit: illo quippe tibiam extendente, adeo mente in Deum eleuatus erat, ut ab omni sensu alienus, nullum dolorem sentiret.

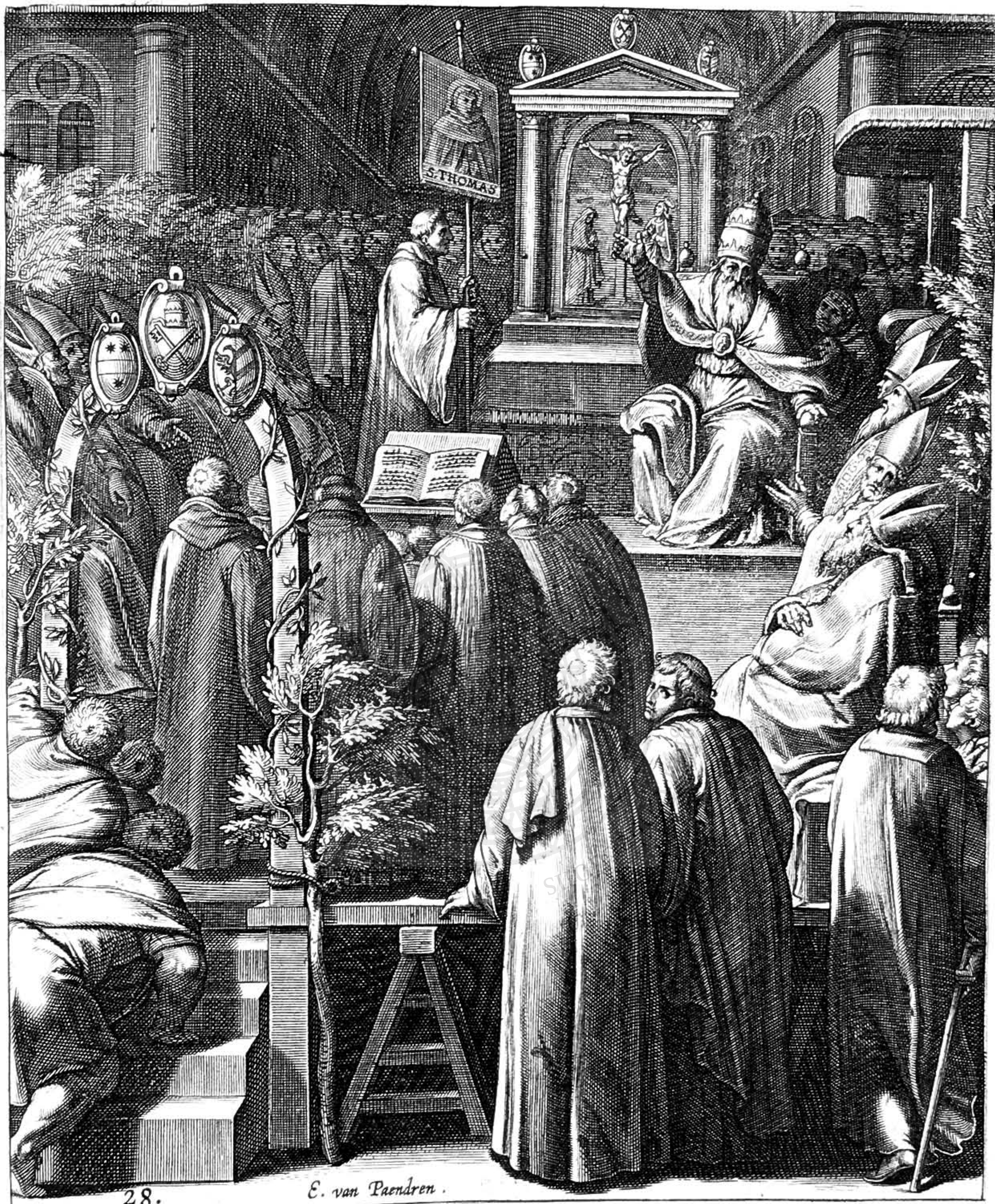
Ad Concilium Lugduni indictum se conferens, in itinere morbo correptus ad coenobium Fossæ-novæ Cisterciensis Ord. diuertit; ubi cum ultimum instare sibi diem prospiceret, fratribus illius loci Cantica Canticorum exposuit. Verum cum ad ea verba, Veni dilecte mi, &c. peruenisset, oculis in cælum sublatis, spiritum Deo reddidit. Visus est eodem momento Religioso cuidam S. Petrus Apost. qui Thomam à schola ad cælum trahere videbatur. Quin et Albertus Magnus Colonice existens, lacrymans adstantibus dixit, F. Thomas de Aquino Ecclesiæ lumen hodie exspiravit.

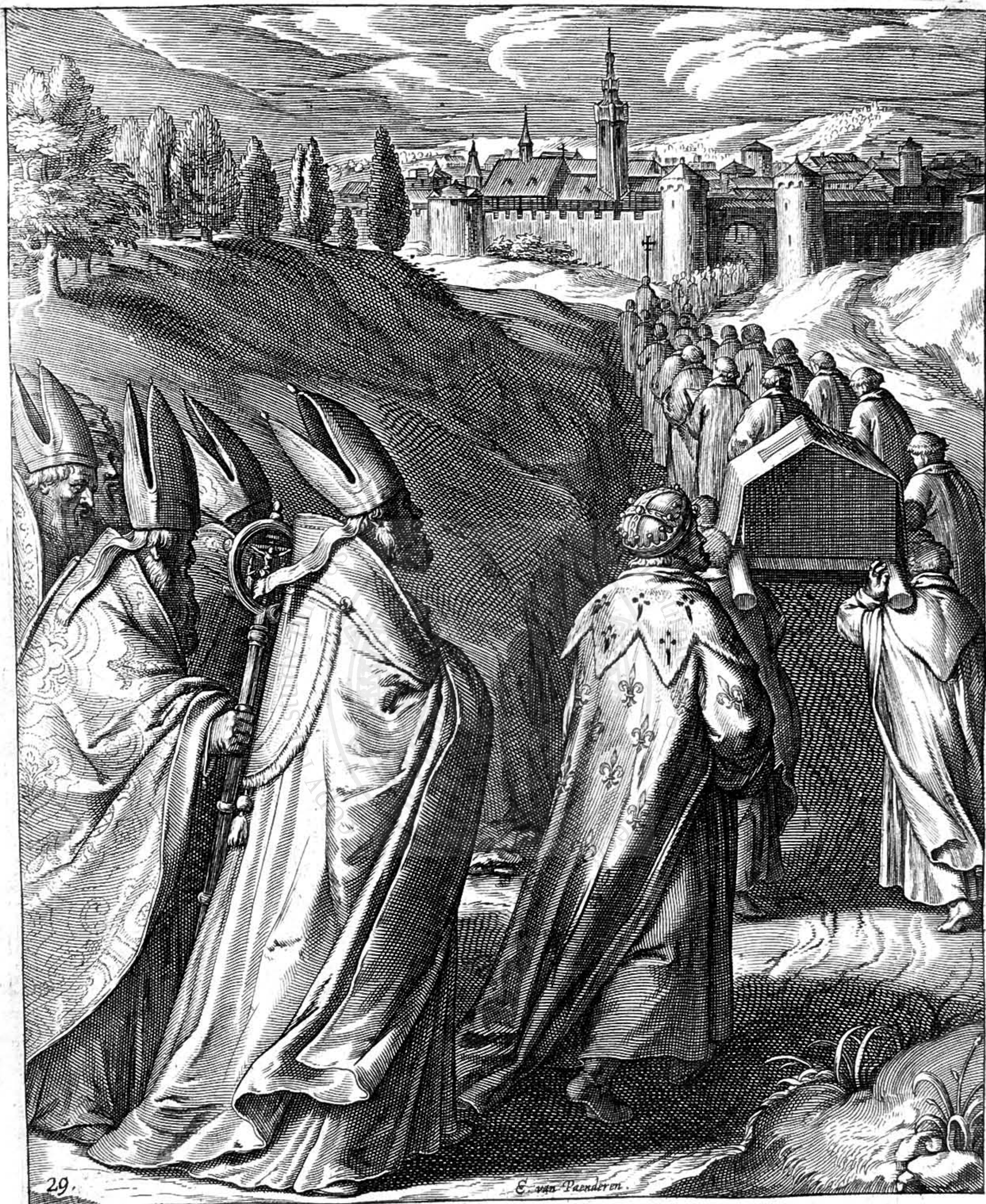
*Incredibile dictu quantum mortuus sui desiderium reliquerit, deplorabant abrep-
tum omnes eius regionis incolæ, et quotquot veræ pietatis studiosi erant, qui magno
numero ad exequias confluebant. Conditus est ante summum altare, ad cuius
tumulum plurima miracula Deus fieri permisit. Prior monasterij cæcus, visum
recuperat, mortuus eò delatus ad vitam redit, et plurimi energumeni liberantur.*

Ut sacrum eius corpus terræ mandatum fuit, Abbas et Monachi eius loci veriti ne tantus thesaurus quandoque auferretur, de nocte aliò illud transtulerunt. Sed cum vir sanctus Abbati in somnis appareret, minasque ni ad pristinum locum reduceret, intentaret, rursus tumultum aperiunt, vnde mira odoris fragrantia emanavit, corpore vestibusque integris adhuc repertis.

Cum verò visum esset Domino novis et egregijs miraculis indies
 mirificare Sanctum suum, multorum Principum et totius orbis instan-
 tiâ, post maturum et sincerum ab Archiepiscopo Neapolitano Episcopoque
 Viterbiensi factum examen communi totius Ecclesiæ, Pontificisque Ioannis XXII.
 consensu, in Sanctorum numerum Auenione translatus est, anno 1323.

29. *Dolebat vniuersus Ordo Prædicatorum tantum thesaurum sub alienis tutoribus contineri: vnde totius Ordinis nomine Generalis à Pontifice impetrauit, sacrum vt corpus Tholosam potissimum, idque multis de causis, transferretur. Occurrit sacrae huic translationi Gallie Regis frater Dux Andegauensis, magna hominum multitudine stipatus; vt supra CL. hominum millia eò conuenisse dicantur.*

Magnus quotidie hominum numerus ad sepulchrum eius Tholosam confluebat, tum sanitatis consequendæ gratia, tum verò voti exsoluendi: unde factum est ut Pontifex Clemens ex indulto sedis Apostolicæ, indulgentias largitus sit ijs qui in anniuersario depositionis eius die, confessione expiati, et sacra Eucharistia refecti templum fratrum Dominicanorum visitauerint.